

Zetpillen en (schuim-)klysma's bij colitis ulcerosa en ziekte van Crohn

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over een behandeling met zetpillen en/of klysma's. In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of IBD-verpleegkundig specialist terecht.

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van Colitis Ulcerosa en de ziekte van Crohn niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Als u deze medicijnen afbouwt of stopt, dan kunnen de klachten weer terugkomen.

Zetpillen en klysma's

Uw arts heeft uw medicijnen voorgeschreven in de vorm van een zetpil of klysma. Er zijn verschillende redenen waarom een medicijn in de vorm van een zetpil of klysma wordt voorgeschreven. Bij mensen met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa is de belangrijkste reden dat het medicijn rechtstreeks in de darm wordt ingebracht om het daar zijn werk te laten doen. Het komt dan alleen in het laatste stuk van de dikke darm terecht en nauwelijks in de rest van het lichaam. Hierdoor heeft u minder kans op mogelijke bijwerkingen van het betreffende medicijn. Zetpillen en klysma's komen met name in aanmerking als de aandoening zich tot het laatste deel van de dikke darm beperkt.

Hoe een zetpil of klysma toe te dienen

Zetpillen

- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u de zetpil inbrengt. Dus ga vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór en nádat u een zetpil inbrengt.
- Verwijder het folie van de zetpil (zie bijsluiter die door de apotheek is meegeleverd).
- Breng de zetpil in de anus. Het maakt daarbij niet zoveel uit of u de zetpil met de punt naar voren of met de stompe kant naar voren inbrengt. Als u zetpil met een beetje water bevochtigt, kunt u hem wat makkelijker inbrengen. Duw met een vinger de zetpil helemaal naar binnen, want anders kan het zijn dat de zetpil weer naar buiten geduwd wordt.
- Het kan zijn dat u na het inbrengen van de zetpil aandrang krijgt. Probeer er niet aan toe te geven, want de zetpil heeft enige tijd nodig om te smelten en de werkzame stof moet daarna via uw endeldarm worden opgenomen.
- Als u de zetpil binnen tien minuten verliest, omdat u naar het toilet moet, kunt u een nieuwe inbrengen.

Klyisma

Volg altijd de voorbereiding/bereiding van het klyisma zoals beschreven staat in de bijsluiter die u van de apotheek bij uw medicatie heeft meegekregen;

- Laat het klyisma voor u deze toedient op lichaamstemperatuur komen, bijvoorbeeld in een lauwwarm waterbadje. Door het klyisma op te lichaamstemperatuur te brengen, wordt het klyisma beter verdragen, en geeft het minder buikkrampen.
- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u het klyisma inbrengt. Dus ga vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór en nádat u een klyisma inbrengt.
- Ga op de linkerzij liggen, omdat in deze houding de vloeistof goed doordringt in de darmen. Houd uw onderste been gestrekt en het bovenste gebogen.
- Schud het klyisma goed. Breng de tuit van het klyisma voorzichtig in de anus.
- Indien het inbrengen van de tuit van het klyisma in de anus moeizaam gaat, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat.
- Knijp de fles zo veel mogelijk leeg en trek deze weer uit de anus. Houd de fles ingedrukt als u hem terugtrekt. Hiermee voorkomt u dat de vloeistof weer terugvloeit in de fles. Er blijft altijd een beetje vloeistof achter in de verpakking. Dit is normaal, de ingebrachte hoeveelheid is voldoende voor de werking.
- Blijf op uw linkerzijde liggen, of indien u dat prettiger vindt rol op uw buik, en blijf ongeveer vijf tot 10 minuten in deze positie liggen om te voorkomen dat de vloeistof er weer uit komt.
- Houd er rekening mee dat wanneer u een beetje vloeistof knoeit, of als de vloeistof wegloopt, de vloeistof bruine vlekken kan veroorzaken in het linnengoed. Deze vlekken zijn er niet makkelijk meer uit te wassen. U kunt dit voorkomen door bijvoorbeeld op een absorberend matje te gaan liggen.

Schuimklyisma

U brengt het schuimklyisma op dezelfde manier in als het normale klyisma. Daarna drukt u 1 of 2 maal op de knop afhankelijk van het voorschrift. Er wordt dan automatisch de juiste hoeveelheid afgegeven.

Wanneer de zetpil en de (schuim-)klyisma's toedienen?

Zetpillen

Breng de zetpillen verdeeld over de dag in. Probeer in elk geval één zetpil voor de nacht in te brengen. Hij kan dan lang in de darm blijven en op die manier langer doorwerken.

Klyisma

Dien de klyisma's verdeeld over de dag toe. Probeer in elk geval één klyisma 's avonds toe te dienen. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

- Om een nieuwe opvlamming te voorkomen schrijft de arts wel eens voor om het medicijn om de twee tot drie dagen te gebruiken.
- Indien de zetpil of klyisma 1 maal daags wordt voorgeschreven, dien dan de zetpil of het klyisma voor de nacht toe. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Bijwerkingen

Lees voor de bijwerkingen van het betreffende medicijn de bijsluiter die door uw apotheek is meegeleverd bij de zetpillen/(schuim-)klyisma's.

Complicaties

In principe geeft het zetten van een klysma geen aanleiding tot complicaties. Het vullen van de endeldarm met het vocht van het klysma kan aanleiding geven tot buikkrampen en een ongemakkelijk gevoel. Koude vloeistoffen geven daar eerder aanleiding toe. Wees voorzichtig met het inbrengen van de 'tuit' van het klysma, te wild inbrengen kan kleine of grotere beschadigingen aan het darmslijmvlies aanbrengen, welke pijnlijk kunnen zijn of bloeden. Indien het inbrengen van de tuit van het klysma in de anus moeizaam gaat, of u heeft veel last van aambeien, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat.

Welke zetabletten en klysma's worden voorgeschreven bij colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn

Mesalazine (5-aminosalicylzuur)

Mesalazine wordt gebruikt bij ontstekingen van de dikke darm, in enkele gevallen bij ontstekingen van de dunne darm. Indien het medicijn in de vorm van een zetablet of klysma gegeven wordt, betreft het een ontsteking van de dikke darm. De werkzame stoffen komen bij een klysma vrij op de plek waar deze gegeven wordt. De werking treedt geleidelijk in. Mesalazine wordt gebruikt om een ontsteking tot rust te brengen. Mesalazine zetabletten zijn bekend onder de volgende merknamen Pentasa[®], Asacol[®] en Salofalk[®].

Bijnierschors hormonen/Corticosteroiden (beclomethason en budesonide)

Corticosteroiden werken ontstekingsremmend en verminderen daardoor de klachten van inflammatoire darmziekten. Ontstekingsverschijnselen in de darmen zoals pijn, diarree, bloed bij ontlasting nemen af. U kunt meestal binnen een aantal weken na het starten van de corticosteroidklysma's verbetering verwachten. Vaak worden corticosteroidklysma's voorgeschreven in combinatie met andere geneesmiddelen tegen Inflammatoire Darmziekten. Corticosteroidklysma's zijn bekend onder de volgende merknamen; Entocort[®] en Budenofalk[®].

Combinatie van beide middelen

Deze combinatieklysma's zijn bekend onder de namen Beclometason-Mesalazine Klysma FNA

Immuunsysteemonderdrukkende middelen (tacrolimus)

Contact

Treden er thuis complicaties of problemen op, of heeft u vragen, neemt u dan telefonisch contact op met de polikliniek. Telefoon: 020- 566 4301.

's Nachts of in het weekend neemt u contact op met uw (dienstdoende) huisarts of de Eerste Hulp van het AMC. Telefoon: 020- 566 3333.

Tot slot

- Heeft u lichamelijke klachten, neem dan contact op met uw IBD-verpleegkundig specialist. De IBD-verpleegkundig specialist kan zo nodig overleggen met uw behandelend arts.
- Zijn uw problemen of vragen niet dringend, overleg deze dan met uw behandelend arts tijdens uw bezoek aan de polikliniek.
- Wilt u eerder uw behandelend arts spreken, maak dan een afspraak via de polikliniek Maag- Darm- en Leverziekten voor een kort telefonisch overleg. De secretaresse vertelt u dan wanneer u door uw behandelend arts wordt teruggebeld.

Mijn Dossier

Mijn Dossier is een service voor patiënten van Amsterdam UMC, locatie AMC en locatie VUmc. Mijn Dossier biedt u als patiënt een beveiligde digitale omgeving waarin u:

- Een gedeelte van uw persoonlijke medische dossier kunt raadplegen;
- uitslagen van diverse onderzoeken kunt inzien;
- een overzicht van al uw afspraken in het ziekenhuis kunt inzien, een afspraakverzoek kunt indienen of een afspraak annuleren;
- inzicht heeft in uw persoonlijke informatie, zoals uw medicatieoverzicht of allergieën;
- via een beveiligde omgeving vragen kunt stellen aan uw behandelteam;
- brieven kunt inzien die verzonden zijn door uw behandelaars van het ziekenhuis aan bijvoorbeeld uw huisarts;
- zelf uw persoonlijke gegevens, zoals uw adresgegevens, kunt wijzigen.

Meer informatie over Mijn Dossier: mijndossier.amsterdamumc.nl

Telefoonnummer 020 - 444 3336 (op werkdagen van 09.00 uur tot 18.00 uur) of patientenloket@amsterdamumc.nl

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de IBD-verpleegkundig specialist. Voor afspraken neemt u contact op met de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten. Dit is ook mogelijk via Mijn Dossier.

CONTACTGEGEVENS

Polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten, locatie AMC

Tel: 020-5664301 (op werkdagen 8:30-12:00/13:00-16:00)

Fax: 020-5669597

Email: mdl@amsterdamumc.nl

IBD-verpleegkundig specialist

Telefoonnummer: 020-56 66690

Email: IBD-verpleegkundige@amsterdamumc.nl

Spoedeisende Hulp (buiten kantoortijden en in het weekend).

Telefoonnummer: 020-56 63333

Website

Algemeen IBD: <https://ibd-amsterdamumc.nl/>

M.b.t. medicatie: <https://ibd-amsterdamumc.nl/behandeling/medicatie/>

Afdeling F5 (shortstay) Noord/Zuid

Telefoonnummer 020-566 6506 / 020-566 6049

Afdeling Q2 (Behandelcentrum Oncologie, Hematologie en IBD)

Telefoonnummer 020-566 2096

Tropencentrum

Telefoonnummer: 020-56 63800

Poliklinische Apotheek Amsterdam UMC (locatie AMC)

Telefoonnummer 020-566 3677

Locatie: TK0-110 (Rode Luifel)

NB. Vermeld altijd uw patiëntnummer of uw achternaam en geboortedatum.

Noteer hier uw vragen:

ICA

IBD Center Amsterdam